

AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK

VOORSTRAAT ONG.

TE MADE

Ecologie

Rapportage aanvullend ecologisch onderzoek

Voorstraat ong. te Made

Opdrachtgever	Welmers Burg Stedenbouw Robberstraat 5 4201 AK Gorinchem
Rapportnummer	6080.008
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	9 april 2019
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 0485 - 581818 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	N. Janssen, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	S.H.W.M. Claessens, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	3
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	4
	3.1 Alpenwatersalamander	4
	3.2 Kamsalamander	4
	3.3 Bunzing, hermelijn en wezel	4
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
	4.1 Kamsalamander	5
	4.2 Alpenwatersalamander	5
	4.3 Bunzing, hermelijn en wezel	6
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	7
	5.1 Amfibieën	7
	5.2 Marterachtigen	7
6	ALGEMENE SOORTEN EN ZORGPLICHT	8
	6.1 Algemene broedvogels	8
	6.2 Algemene soorten amfibieën	8
	6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren	9
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	10

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Welmers Burg Stedenbouw opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Voorstraat ong. te Made.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van een nieuw woonhuis ter plaatse van de huidige siervijver. Dit onderzoek wordt uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in april 2018 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 6080.003, d.d. 30 april 2018).

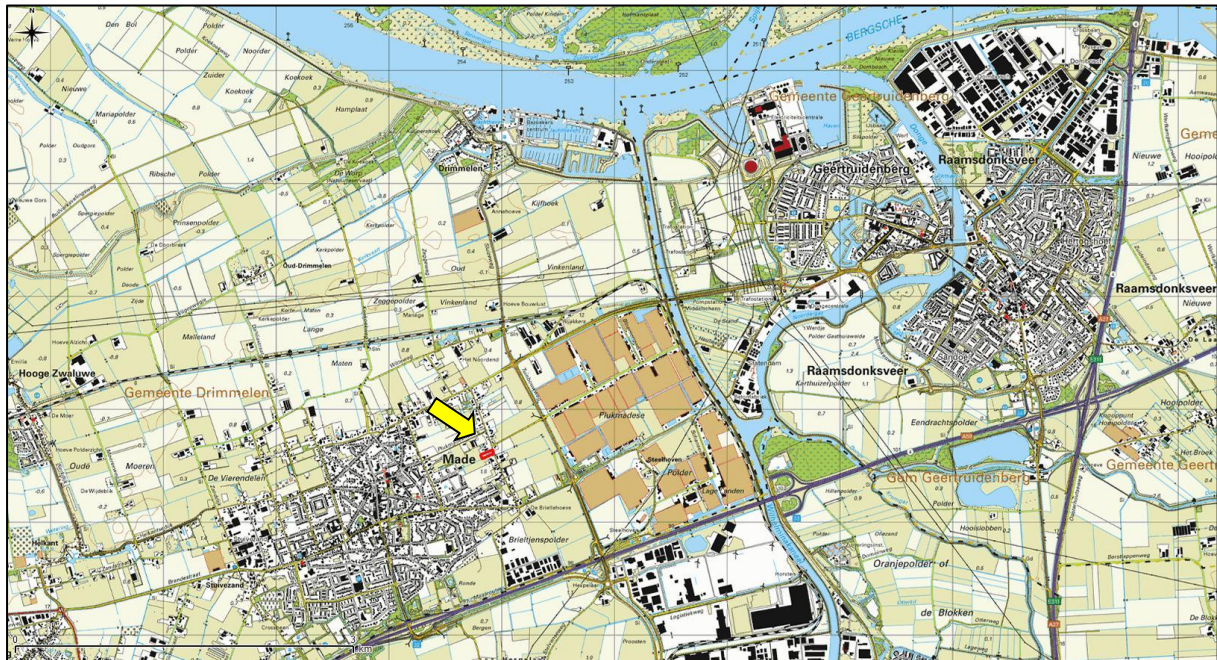
Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er voor de soorten kamsalamander, alpenwatersalamander en marterachtigen meer informatie is benodigd.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 4.255 \text{ m}^2$) ligt aan de Voorstraat ong., circa 870 meter ten westen van de kern van Made in de gemeente Drimmelen. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 44 D (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 114.887$, $Y = 410.611$.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een weiland met grote vijver. In de vijver bevindt zich een klein eilandje met een treurwilg. De vijver is omringd door een goed ontwikkelde groenstrook. Aan de westzijde van de onderzoekslocatie staat een verplaatsbare krielkippen verblijfsplaats.

De onderzoekslocatie wordt omringd door begraasde weilanden en agrarische gebieden. Aan de noord- en zuidzijde bevinden zich twee woonhuizen.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

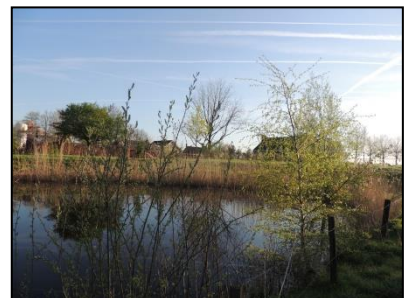
Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Vijver met eilandje en treurwilg. Achter de vijver staat een woonhuis dat buiten de onderzoekslocatie valt.

Figuur 4. Vijver en weiland. Achter de vijver staat een woonhuis dat buiten de onderzoekslocatie valt.

Figuur 5. Vijver met zicht op oeverbegroeiing.

Figuur 6. Sloot ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Figuur 7. Weiland met zicht op een woonhuis dat buiten de onderzoekslocatie valt.

Figuur 8. Weiland met verplaatsbare krielkippenverblijf.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de aanwezige vijver (gedeeltelijk) te dempen ten behoeve van de bouw van een nieuw woonhuis.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet Natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en een vervolgonderzoek noodzakelijk wordt geacht.

3.1 Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander is beschermd volgens de Europese habitatrichtlijn die weinig kritisch is over zijn habitat, maar heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. In het voorjaar komt de soort in allerlei typen water voor, zolang het niet snel stromend of rijk aan vis is. In de winter overwintert de soort op het land. Op de onderzoekslocatie zelf bevindt zich een waterpartij in de vorm van een vijver met een goed ontwikkelde oeverbegroeiing en struikgewas. Daarnaast bevindt er zich aangrenzend aan de onderzoekslocatie een sloot en struikgewas. Het is op voorhand dan ook niet uit te sluiten dat de soort binnen de onderzoekslocatie voorkomt. Aan de hand van de uitkomsten van het nader onderzoek dient mogelijk een ecologisch activiteitenplan opgesteld te worden welke voorgelegd moet worden bij de provincie ter goedkeuring aan de hand van een ontheffingsaanvraag.

3.2 Kamsalamander

De kamsalamander is beschermd volgens de Europese habitatrichtlijn. Dit betekent dat indien verstoring van de kamsalamander aan de orde is een ontheffing aangevraagd dient te worden. De aanwezige vijver kan dienen als voortplantingshabitat van de kamsalamander. Daarnaast maakt de kamsalamander gebruik van struweel voor zijn winterrust. Een nader onderzoek is benodigd om de functie van de onderzoekslocatie voor de kamsalamander in beeld te brengen. Aan de hand van de uitkomsten van het nader onderzoek dient mogelijk een ecologisch activiteitenplan opgesteld te worden welke voorgelegd moet worden bij de provincie ter goedkeuring aan de hand van een ontheffingsaanvraag.

3.3 Bunzing, hermelijn en wezel

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de bunzing, hermelijn en wezel. De soorten maken gebruik van oude hopen van onder andere konijnen, mollen en muizen, maar ook houtwallen, steenhopen, holle bomen, ruimtes onder boomwortels, hooizolders en stallen. Desbetreffende soorten hebben binnen hun territorium verscheidene verblijfplaatsen. Op de onderzoekslocatie zijn oude hopen van mollen en muizen aangetroffen. Ook zijn er steenhopen en ruimtes onder de het krielkippenverblijf aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats. Verder zijn er ten zuiden, aangrenzend aan de onderzoekslocatie, struiken aangetroffen die kunnen dienen als potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen voor de bunzing, hermelijn en wezel. Het weiland op de onderzoekslocatie en de weilanden en akkerlanden rondom de onderzoekslocatie kunnen dienen als foerageergebied voor desbetreffende soorten. De struiken, boomopstand en sloot grenzend aan de onderzoekslocatie kunnen een verbindingfunctie hebben. Tijdens het veldbezoek zijn er geen marters of sporen van marters aangetroffen op de onderzoekslocatie, dit betekend echter niet dat het gebied niet potentieel in gebruik is door de bunzing, hermelijn en/of wezel. Vanwege de aanwezigheid van geschikt habitat kan het voorkomen en verstoring van desbetreffende soorten niet worden uitgesloten. Aan de hand van de uitkomsten van het nader onderzoek dient mogelijk een ecologisch activiteitenplan opgesteld te worden welke voorgelegd moet worden bij de provincie ter goedkeuring aan de hand van een ontheffingsaanvraag.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1 Kamsalamander

Bij de kamsalamander is de exacte locatie van de terrestrische vaste rust en/of verblijfplaatsen en van de migratieroutes op het land redelijkerwijs niet in beeld te brengen. Voor de kamsalamander geldt dat de voortplantingsplaatsen, de foerageerplekken en de zomer- en winterverblijfplekken zich grofweg binnen 100 meter van elkaar moeten bevinden en dat ze onderling zonder barrières te bereiken moeten zijn. Wanneer de vijver en de sloot in gebruik is als voortplantingswater door de kamsalamander, kan worden aangenomen dat de onderzoeklocatie, met de omliggende tuinen functioneren als landhabitat met vaste rust en- verblijfplaatsen.

Voor de kamsalamander is dan ook gebruik gemaakt van meerdere technieken om de aanwezigheid vast te stellen dan wel uit te sluiten (tabel I). Deze technieken zijn volgens het kennisdocument van de kamsalamander (BIJ12, 2017) en de handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland (RAVON, herziene uitgave 2015).

1. Van 4 tot en met 7 juni 2018 zijn fuikjes geplaatst. Met deze fuikjes werd getracht om gedurende drie opeenvolgende nachten volwassen dieren te vangen. Deze fuikjes werden op 4 juni uitgezet en deels boven water geplaatst, om verdrinking van individuen te voorkomen. Om een reële trefkans te hebben werden er 10 fuikje geplaatst in de oeverzone van de vijver en in de sloot.
2. Daarnaast werden op 14 mei en 11 juni 2018 en schepbezoeken uitgevoerd.
3. Op 7 februari en 28 maart 2019 is gezocht naar migrerende en baltsende individuen in het voortplantingswater. De weersomstandigheden tijdens deze bezoeken waren gunstig. Bij beide bezoeken was het warmer dan 8 °C en was er weinig wind. Tijdens beide bezoeken was het droog.

Tabel I bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel I. Onderzoeksinspanning kamsalamander

2018-2019	mei	juni	juli-januari	februari	maart
Kamsalamander tijdstip	1 schepbezoek	1 x fuikjes plaatsen en 3 maal controleren en 1 schepbezoek		1 avondbezoek	1 avondbezoek
datum	14 mei	4 tot en met 7 juni (fuikjes) en 11 juni (schepbezoek)		7 februari	28 maart
functie	Volwassen individuen in waterfase	Volwassen individuen in waterfase		Migrerende en baltsende individuen	Migrerende en baltsende individuen

4.2 Alpenwatersalamander

Voor de alpenwatersalamander is de exacte locatie van de terrestrische vaste rust en/of verblijfplaatsen moeilijk in kaart te brengen. Voor de alpenwatersalamander geldt dat de voortplantingsplaatsen, de foerageerplekken en de zomer- en winterverblijfplekken zich grofweg binnen 100 meter van elkaar moeten bevinden en dat ze onderling zonder barrières te bereiken moeten zijn. Wanneer de vijver op

de onderzoekslocatie en de sloot langs de onderzoekslocatie in gebruik zijn als voortplantingswater door de alpenwatersalamander, kan worden aangenomen dat de onderzoeklocatie, met het weiland en het eilandje in de vijver functioneren als landhabitat met vaste rust en- verblijfplaatsen.

Het aantonen van het voortplantingsbiotoop is gecombineerd met het onderzoek naar de kamsalamander. Het onderzoek bestond uit een combinatie van fuikjes en het scheppen met het schepnet (zie tabel I). Er werden twee schepbezoeken uitgevoerd. Deze onderzoeksinspanning is gebaseerd op de soorteninventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, 2017).

4.3 Bunzing, hermelijn en wezel

Om te bepalen of de hermelijn, bunzing en/of wezel gebruik maakt van de onderzoekslocatie werd conform de handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming (Bouwens, 2017) in de periode maart tot en met augustus 6 weken onderzoek uitgevoerd. Er werden één wildcamera in combinatie met een jiggler ingezet voor de bunzing en één mostelaval voor de hermelijn en wezel. Tijdens het eerste veldbezoek werd de wildcamera in combinatie met de jiggler en de mostelaval verspreid over de onderzoekslocatie gemonteerd aan de aanwezige begroeiing. Bij het plaatsen van de vallen werd gelet op de geschiktheid van de locatie voor de mogelijk aanwezige marters. Met deze cameravallen zijn automatisch infraroodopnames gemaakt, zodra er beweging en warmte werd gedetecteerd. Aan de hand van de foto-opnames van de fotovallen en mostelavallen is inzicht verkregen naar het gebruik van de onderzoekslocatie door marterachtigen. De camera's zijn tijdens het onderzoek drie keer uitgelezen. Op deze wijze is voldoende zekerheid verkregen om de aanwezigheid van kleine marterachtigen aan te tonen, dan wel uit te sluiten.

De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in de handreiking wezel, hermelijn en bunzing. Bouwers, S. (2017). Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Tabel II. Onderzoeksinspanning kleine marterachtigen

2018			juni	juli
Hermelijn, wezel en bunzing	tijdstip	1 veldbezoek	6 weken onderzoek met cameraval gecombineerd met jiggler en mostelaval 3 veldbezoeken	
	datum	11 juni	25 juni, 9 juli en 23 juli	
	functie	plaatsen cameraval en mostelaval (gecombineerd met schepbezoek amfibieën)	zichtwaarnemingen volwassen en juveniele individuen	

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Amfibieën

De vijver en in mindere mate de sloot zijn potentieel geschikt als voortplantingswater door de kamsalamander en de alpenwatersalamander. Indien deze vijver of de sloot gebruikt wordt als voortplantingswater, kan worden aangenomen dat de onderzoeklocatie, met de naastgelegen tuinen, functioneert als landhabitat met vaste rust en- verblijfplaatsen. Tijdens het onderzoek werden geen individuen van de kamsalamander of alpenwatersalamander waargenomen. Wel werden de kleine watersalamander, de meerkikker, de gewone pad en de bastaardkikker waargenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht (hoofdstuk 6).

5.2 Marterachtigen

De onderzoeklocatie bevat potentieel geschikte rustplaatsen van de bunzing, wezel en de hermelijn. Bunzing, wezel en hermelijn gebruiken oude holen (van muizen, mollen, konijnen, vossen en dassen), takkenhopen en holle bomen als rustplaats. Deze soorten hebben binnen hun territorium verscheidene rustplaatsen. Voor deze soorten geldt geen vrijstelling van de Wet natuurbescherming; de verblijfplaatsen zijn het gehele jaar beschermd. De bunzing, wezel en hermelijn zijn tijdens de onderzoeksinspanning met de wild-camera's en mostelavallen niet waargenomen ondanks het geschikte habitat op de onderzoeklocatie. Oorzaak hiervan ligt, naast de landelijke trend voor wat betreft de achteruitgang van deze soorten, mogelijk in de geringe aanwezigheid van rustplaatsen en groene schuilplaatsen in de omgeving, zoals dichte struiken. Op basis van deze gegevens is uit te sluiten dat de bunzing, de wezel en de hermelijn op de onderzoeklocatie een of meer vaste- rust- en /of verblijfplaatsen hebben.

6 ALGEMENE SOORTEN EN ZORGPLICHT

6.1 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen, te verstoren of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien toch gewerkt wordt in het broedseizoen dient een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden voorafgaand aan de werkzaamheden.

Tijdens het laatste veldbezoek werden zandhopen aangetroffen. Aangeraden wordt om deze af te vlakken of af te dekken omdat ze momenteel geschikt zijn als broedlocatie voor de oeverzwaluw. Indien er oeverzwaluwen gaan broeden mogen deze zandhopen pas weggehaald worden na het broedseizoen.

6.2 Algemene soorten amfibieën

Tijdens de veldbezoeken zijn algemene amfibieënsoorten aangetroffen als kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en meerkikker. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting. Voor alle gevonden algemeen voorkomende amfibieënsoorten op de onderzoekslocatie geldt echter wel de zorgplicht. De zorgplicht behandelt het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden. In de praktijk kan dit worden toegepast door eventueel aangetroffen individuen te verplaatsen, of door in één richting te werken zodat dieren kunnen vluchten. Het werkmateriaal moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt zodat er geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring optreedt.

Om aan de zorgplicht te voldoen, wordt de volgende werkwijze gesuggereerd:

Dempen van een waterloop dient te gebeuren tussen september en februari (voorkeur september-oktober) waarbij er geen ijs op het water ligt en de watertemperatuur minimaal 10°C is (tabel III), zodat dieren nog energie hebben om te vluchten, in de richting van het open water. Daartoe is het belangrijk om vanaf de waterkant in één richting te werken naar het te behouden deel van de vijver toe.

Tabel III. kwetsbare periode amfibieën.

Soortgroep	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Amfibieën	1	1	1	1							1	1
minst ongunstige periode om werkzaamheden uit te voeren												
ongunstigste periode om werkzaamheden uit te voeren (in overleg met ter zake kundige te beoordelen of werkzaamheden mogelijk zijn)												
ongunstigste periode om werkzaamheden uit te voeren												

1: mits er geen ijs op het water ligt en de watertemperatuur minimaal 10°C is

6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Welmers Burg Stedenbouw een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Voorstraat ong. te Made.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van een nieuw huis naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in april 2018 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 6080.003, d.d. 30 april 2018).

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de aanwezige vijver gedeeltelijk te dempen om een nieuw woonhuis te kunnen realiseren.

Functie onderzoekslocatie

Uit onderhavig onderzoek is gebleken dat de onderzoekslocatie geen functie heeft voor streng beschermde diersoorten als kamsalamander, alpenwatersalamander, bunzing, hermelijn en wezel. Verstoring ten aanzien van desbetreffende soorten is dan ook op voorhand uit te sluiten.

Conclusie

Vervolgstappen ten opzichte van streng beschermde soorten zijn niet aan de orde. Wel dient ten allen tijde rekening gehouden te worden met algemene broedvogels en de zorgplicht ten aanzien van onder andere algemene zoogdieren en amfibieën.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

